

Poliomyelitis (Dabayl)

Somali

Macluumaadka Talaalka

Poliomyelitis (Dabayl)

Dadka Australia joogaa waxay u baahan yihiin in laga talaalo dabaysha (Polio) in kasta oo aan mudo la arkin. Weli waxaa jira cuduro, waxaana jirta khatar ah in dib uu uga kaco halkaan haddii aan dadka waayeeelka ah iyo kuwa yaryar la talaalin.

Dabayshu waxay dhalin kartaa xannuun yar ama astaamo sahlan. Waa fayras waxyeella hab dhiska neerfayaasha iyo dheefshiidka. Waxay keentaa hunqaaco, qandho iyo muruqyada oo adkaada waxayna waxyeelli kartaa neerfayaasha, waxayna dhalisaa curyaanimo joogta ah.

Cudurku wuxuu curyaamin karaa muruqyada liqada iyo neefsiga, wuxuuna sababi karaa dhimasho. Inta u dhaxaysa laba iyo shan boqolkiiba dadka cudurku ku dhaco ayaa u dhinta kala-barka ka badbaadaana waxay yeeshaan curyaanimo joogta ah.

Dabaysha waa laga qaadi karaa haddii xaarka gofka infakshanka qabaa taabto cuntada, biyaha ama gacmaha.

Talaalka Dabaysha oo aan kacsanayn (IPV)

Talaalka IPV waxaa lagu qaataa irbad. Talaalka IPV wuxuu ka kooban yahay fayraska dabaysha oo aan kacsanayn. Koorso dhan 4 bilood oo ay u dhexayso 2 bilood qadarkiiba ayaa sameeya difaac aad u dheer.

IPV waxaa lagu bedeli karaa talaalka afka (OPV) haddii talaalkii hore ee dabaysha afka laga siiyey.

Dadka waaweyn

Dadka waaweyni waa inay xaqiijiyaan inay horay u qaateen ugu yaraan saddex qadar oo ah talaalka dabaysha. Haddii aan arrintu sidaas ahayn waa in lala tashadaa talaal bixiyaha oo la siiyaa mid xoojin ah.

Xoojiyaha waxaa la siin karaa keliya waayeeelka hadday khatar ku jiraan.

Khatarahaasi waa:

- kuwa u safraya wadamada khatartu ka jirto.
- shaqaalaha Caafimaadka ee xiriirka la leh dadka qaba dabaysha.

Dadkan waa in la siiyaa qadar xoojiye ah oo OPV tobankii sanaba hal mar.

Dhibta talaalka dabaysha oo aan kacsanayn

Waxyeellada guud oo ka timaada talaalka aan kacsanayn ee dabaysha:

- Muruq xannuun
- Qandho heerkeedu yar yahay
- Meeshii la duray oo xanuun, guduudasho iyo bararba yeelata
- Kurtun ama kuus ay yeelato meeshii la duray

Waxyeelada aan badanaa dhicin:

- Xasaasiyad aad u daran

Haddii dhib sahlani dhacdo, waxay ku dhamaan kartaa 1 ilaa 2 beri. Waxyeellada waxaa lagu yarayn karaa iyadoo:

- iyadoo la cabayo biya badan
- iyadoo dhar badan aan la gashan
- Iyadoo la saarayo dhar qoyan oo qabaw meesha xannuunsanaysa ee irbada lagu duray
- iyadoo la siinayo ilmahaaga daawada xanuunka loo qaato (paracetamol) si looga yareeyo raaxo dara kasta (ogsoonow qadar lagu taliyey ee ilmahaaga)

Haddii dhibtu badan tahay joogtana tahay, ama haddii aad ka welwelsan tahay, la xiriir dhakhtarkaaga ama isbitaalka.

Waxyaallaha la hubinayo talaalka ka hor

Ka hor intaan adiga ama ilmahaaga la talaalin, u sheeg dhakhtarka ama kalkaaliyaha caafimaadka haddii kuwaan soo socda midkood jiro:

- Aanu fiicnayn maalinta talaalka (xaraaradu ka sarayso 38.5°C)
- Uu horay xasaasiyad ugu yeeshay talaalka MMR
- Uu qabo xasaasiyad uu u leeyahay wax talaala (tusaale, neomycin)